

MEEDE 3.1 KOGUKONNA EDENDAMINE (ühisprojektid)

MEETMELEHT

VAJADUSE LÜHIKIRJELDUS

Luaa tugevaid ja aktiivseid kogukondi, arendada olemasolevaid ja toetada iseorganiseerumist. Vajadus on toetada ühenduste võimekuse kasvu ja kaasata noori. Oluline on kohalike kogukondade, elanike ning noorte tulevikuliidrite võimestamine ning noorte liidrite pealekasvu soodustamine. Suuremat tähelepanu vajab maaelu positiivse kuvandi säilitamine ja propageerimine (nt arukad külad), muu hulgas ka piirkonna tuntuse kasvatamine ja mainekujundus. Piirkonnas on oluline kultuuri- ja spordielu mitmekesistamine, samuti kogukonnateenuste arendamine. Vajadus on hoida tasakaalu innovatsiooni ja traditsiooni vahel – toetada mõlemat. Seoses globaalselt toimuvaga peavad piirkonna elanikud oluliseks kriisivalmiduse tõstmist.

EESMÄRGID

Meede panustab „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023-2027“ **üldeesmärki**: parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda ja **erieesmärki**: edendada /.../ sotsiaalset kaasatust ja maapiirkondade arengut.

Meede panustab LEADER fookustesse ja eesmärkidesse:

- kohalike kogukondade, elanike ning noorte tulevikuliidrite võimestamine;
- teenuste kättesaadavuse parandamine, sh läbi kogukonnateenuste arendamise;
- keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamine ja rakendamine;
- maaelu positiivse kuvandi säilitamine ja propageerimine, sh arukate külade edendamine;
- uuenduslike lahenduste leidmise ja kasutuselevõtu soodustamine sh kogukonnateenuste arendamisel.

Meede aitab kaasa Maaelu arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) järgmiste sihtvaldkondade saavutamisse:

- 1A) innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistebaasi arendamine maapiirkondades;
- 6B) maapiirkonna kohaliku arengu soodustamine.

Meede panustab järgmistesse strateegia eesmärkidesse:

- kogukonnad on võimestunud läbi protsessi ehk oluline on organisatsiooni arendamine ja kogukonna koostöö;
- kogukonna arenguvajadused on välja selgitatud ja kirjeldatud;
- kogukonnaliidrid on märgatud ja motiveeritud;
- kogukonna lähenemine lahendustele on uuenduslik ja kohalikku konteksti arvestav;
- kogukonnad on valmis kriisideks ja ohtude ennetamiseks;
- piirkond on tuntud ja hea mainega;
- kultuuripärand on väärtustatud, kogutud, talletatud ja kättesaadavaks tehtud;
- noored on kaasatud kogukonna tegemistesse ja kogukonnad tegutsevad aktiivselt;
- kultuuri- ja spordielu on mitmekesine.

TOETATAVAD TEGEVUSED

Toetatavad tegevused vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/2115 toetuste kohta sätestatud artiklite 31, lõige 2 ja artikli 32, lõige 1 nõuetele.

Toetatakse Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevate (enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta) ühenduste ja kohalike omavalitsuste vahelisi ühe või mitme partneriga ühisprojekte (mitteinvesteeringud).

Toetatavad tegevused

Abikõlblikud on eelarveprojekti kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas EAFRD toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse maksumus, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

- 1) Tegevused kultuuripärandi väärtustamiseks ja kogukonna edendamiseks (nt koolitused, külakoosolekud, ümarlauad, õppereisid, õpitoad, kontserdid, konverentsid, näitused, etendused, festivalid, tunnustamine, sündmused jms).
- 3) Kogukonnaliikmete sotsiaalne kaasamine, omavaheline koostöö ja sotsiaalsete võrgustike loomine, arendamine ning uute koostöövormide leidmine (nt meeskonnatöö ja organisatsiooni arendamise koolitused jms).
- 4) Piirkonna eripära, traditsioonide, kodu- ja kultuuriloo uurimine, säilitamine, tutvustamine ning arendamine (nt rahvakultuur, käsitöö, kohalik toit, arhitektuur, kultuurilugu, ajalugu, loodus jms).
- 5) Tegevuspiirkonna eripära tutvustamine väljaspool piirkonda, mainekujundus, turundustegevused.
- 6) Kultuurialaste ühisprojektide ja koostöövõrgustike arendamine ja toetamine (nt etenduskunstid – teater, kino, muusika, tants jms).
- 7) Infomaterjalide väljaandmine (nt kodulooline uurimus, trükise väljaandmine, video valmistamine, stendi koostamine jms).
- 8) Projekti abikõlblikust maksumusest kuni 15% võib olla väikesemahuline investeering.
- 9) Kogukonnaliikumise edendajate koolitamine ja tunnustamine (nt koolitused, teabepäevad, sündmused jms).
- 10) Kodulehtede, andmebaaside loomine, materjalide digiteerimine.
- 11) Lastele ja noortele suunatud tegevused. Noortealgatused.
- 12) Tervisedendusele suunatud tegevused (nt koolitused, uuringud, loengud, ennetustöö jms).
- 13) Tegevused kultuurielu mitmekesistamiseks (nt kultuurisündmused, laadad, väljasõidud, matkad, kogemusreisid, kogupereüritused, näituste korraldamine jms).
- 14) Tegevused spordielu mitmekesistamiseks (nt spordivõistluste korraldamine, laste osalemine võistlustel, laagrid, koolitused jms).
- 15) Kogukonnateenuste arendamine.
- 16) Aruka küla strateegia loomine ja piloottegevuste rakendamine.
- 17) Projektijuhtimine kuni 20% abikõlblikust kulust.

Mittetoetatavad tegevused

1. Mitteabikõlblikud kulud on välja toodud regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 25 lõigetes 2 ja 3.

2. Ei toetata investeeringuid, välja arvatud väikesemahulised soetused kuni 15% abikõlblikust kulust ühistevõrgustike elluviimiseks ja ühisprojekti eesmärgi saavutamiseks.

TOETUSE MÄÄR JA SUMMAD

1. **Toetuse määr** abikõlblike kulude maksumusest on kuni 90%.

2. Toetuse summa ühele toetuse taotlejale ühes voorus on kuni kaheaastase tegevuskavaga ühisprojektile kuni 15 000 eurot. Minimaalne toetuse summa ühele projektile toetuse taotlemisel on 3 000 eurot.
3. Projektitoetuse minimaalne määr on 15% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.
4. Projekti abikõlblikust maksumusest kuni 15% võib olla väikesemahuline investeering. Ei toetata suurte investeeringute (ehitus, renoveerimine, suurte töömasinate või -seadmete soetus) tegemist.

MEETME SIHTRÜHM (TAOTLEJAD)

Abikõlblikud taotlejad on tegevusrühma tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevad kohalikud omavalitsused, mittetulundusühingud, sh kohalik tegevusrühm ning sihtasutused, kes vastavad maaeluministri LEADER-määruses toodud nõuetele.

Ühistegevuse elluviimiseks antakse projektitoetust, kui selle viivad kuni kaheaastase tegevuskava alusel ellu partnerid, kelleks on vähemalt kaks juriidilist isikut või füüsilisest isikust ettevõtjat ja kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusrühm, ning kui tegevuskava sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) ühistegevuses osaleva partneri nimi, registrikood ja kontaktandmed ning osalevate poolte üksikasjalik ülesannete kirjeldus;
- 2) ühistegevuse ning selle eesmärgi ja tulemuse kirjeldus, sealhulgas laiem mõju tegevuspiirkonnale;
- 3) tegevuskava elluviimise periood, sealhulgas ühistegevuse ajakava;
- 4) selle olukorra kirjeldus, mille lahendamisele on ühistegevus suunatud.

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJALE JA TOETUSE SAAJALE

- 1) **Toetuse taotleja** on tegevusrühma tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsev kohalik omavalitsus, mittetulundusühing, sealhulgas kohalik tegevusrühm või sihtasutus, kes vastab regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 23 välja toodud nõuetele.
- 2) Toetuse taotleja peab olema tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta enne taotluse esitamist.
- 3) Toetuse taotleja saab ühes voorus esitada ühe taotluse.
- 4) Toetuse taotlejal tohib taotlemise hetkel olla pooleli mitte rohkem kui üks LEADER projekt.
- 5) Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama ja ellu viima projektis esitatud tegevuskava alusel.

Toetuse taotlejal tuleb esitada järgmised dokumendid:

- 1) vormikohane toetustaotlus e-PRIAs;
- 2) projektijuhi CV, kui taotletakse toetust projektjuhtimise kuludeks;
- 3) hinnakalkulatsioon koos kulude mõistlikkust selgitava põhjendusega, mis vastavad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 26 välja toodud nõuetele (kui tellitava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus ületab 1000 eurot, küsib projektitoetuse taotleja vähemalt ühe kulude mõistlikkust tõendava dokumendi);
- 4) koolitaja või nõustaja (füüsilise isiku) pädevust tõendav dokument;
- 6) ühistegevuste tegevuskava;
- 7) taotlemise aastale eelneva majandusaasta aruanne või prognoositavad andmed jooksva majandusaasta bilansi kogumahu kohta, kui taotlejal ei ole saanud kohustust esitada majandusaasta aruannet äriregestrile.

Toetuse saaja kohustused

Projektitoetuse saaja kohustused tulenevad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 34 sätestatust.

Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama hiljemalt 9 kuu jooksul ja projekti ellu viima kahe aasta jooksul (projektis esitatud tegevuskava alusel) arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

PROJEKTIDE HINDAMINE

1) **Projektitaotlusi hinnatakse** 0-4 punkti süsteemis.

2) Hindamiskomisjonile esitatakse Partnerluskogu büroo poolt ainult tehnilistele nõuetele vastavad taotlused.

3) Hindamiskomisjon ei hinda:

- taotlust, mis on esitatud pärast projektide esitamise tähtaja lõppu;
- taotlust, mis on esitatud tähtaegselt, aga Raplamaa Partnerluskogu piirkonnas mitte registreeritud taotleja poolt;
- taotlust, milles kirjeldatud tegevus või küsitud abikõlbulikud kulud ei vasta meetmelehes kirjeldatud toetatavatele tegevustele ja abikõlblikele kuludele;
- parandamiseks ja täiendamiseks tagasisaadetud taotlust, mis esitatakse taotleja poolt uuesti pärast parandamiseks antud tähtaja lõppu;
- taotlust, milles ei ole etteantud tähtajaks tehtud kõik vajalikud parandused või ei ole esitatud kõiki täiendavalt taotluse juurde küsitud lisadokumente (puudulikud taotlused);
- taotlust, mida on parandamise käigus võrreldes esialgse taotlusega sisuliselt muudetud, kirjutatud juurde uued tegevused, mida esialgses taotluses ei olnud;

Hindamiskriteeriumid:

1. projekti vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele (osatähtsus 25%);
2. projekti prioriteetsus ja vajalikkuse põhjendatus (15%);
3. projekti selgus, korrektsus ja põhjendatus (10%);
4. projekti eelarve selgus ja otstarbekus (15%);
5. projekti mõju kogukonnale, kogukonna kaasamine (osatähtsus 20%);
6. projekti kasusaajate arv, oodatavad tulemused (15%).

Hindamise punktid

0 – projekt ei ole seotud strateegia ja meetme eesmärkidega; tegevus või valdkond ei ole kajastatud üheski arengudokumendis; on ebaselge, ebakorrekne (mitte piisav tekst) ja põhjendamata; eelarve ei ole selge ja kulud ei ole otstarbekad ega põhjendatud; projekt ei mõjuta kogukonda ja kogukonnaliikmeid ei ole kaasatud; kasusaajate arv väike, peale projekti lõppemist ei muutu kogukonnas midagi (teadlikkuse tõus, oskuste rakendamine, kogukonnaliikmete ühtsuse tõus).

1 – projekt on kaudselt seotud strateegia ja meetme eesmärkidega; tegevus või valdkond on kajastatud küla või valdkonna arengudokumendis; ei ole piisavalt selge, korrektne ja on nõrgalt põhjendatud; eelarve on selge, kulud ei ole otstarbekad ega põhjendatud; projekt mõjutab kogukonda vähe, kaasatud kogukonnaliikmeid on minimaalselt; kasusaajate arv väike, peale projekti lõppemist on kogukond aktiivsem.

2 – projekt on nõrgalt seotud strateegia ja meetme eesmärkidega; tegevus või valdkond on kajastatud valla arengukavas; on selge, aga mitte korrektne ja on nõrgalt põhjendatud; eelarve on selge, kulud on otstarbekad ja põhjendatud; projekt mõjutab märgatavalt kogukonda, kogukonnaliikmed on kaasatud; kasusaajate arv suur, kogukond muutub märgatavalt aktiivsemaks.

3 – projekt on seotud strateegia ja meetme eesmärkidega; tegevus või valdkond on kajastatud maakonna arengustrateegias; on selge, korrektne, aga nõrgalt põhjendatud; eelarve on selge, kulud on otstarbekad ja põhjendatud, kaasatud on kaasrahastajaid; projekt on suunatud noortele, mõjutab kogukonda ja kogukonnaliikmed on kaasatud; kasusaajate arv suur, kogukond muutub märgatavalt aktiivsemaks.

4 – projekt on seotud ja tuleneb strateegia ja meetme eesmärkidest; tegevus või valdkond on kajastatud rohkem kui ühes arengudokumendis; on selge, korrektne ja põhjendatud; eelarve on selge, kulud on otstarbekad ja põhjendatud, kaasatud on kaasrahastajaid ja omaosalus on nõutust suurem; noored on projekti kaasatud (projekti ettevalmistamisse ja elluviimisse), projekt mõjutab kogukonda, kogukonnaliikmed on projekti kaasatud; kasusaajate arv suur, kogukond muutub tugevalt elujõulisemaks ja kavandatakse jätkutegevusi.

MÕÕDIKUD

VÄLJUNDNÄITAJAD (sihtväärtus aastal 2029)

Rahastatud projektid – rahastatud projektide arv 20 tk

Esmakordselt LEADER programmist toetust taotlejad - taotlejate arv 3 tk

Noortele suunatud projektid – rahastatud projektide arv 5 tk

Kogukonna võimekuse tõstmise projektid, sh arukate külade projektid – rahastatud projektide arv 3 tk

Kriisivalmidusele ja ennetustööle suunatud projektid – rahastatud projektide arv 2 tk

TULEMUSNÄITAJAD (sihtväärtus aastal 2029)

Maamajanduse arukas üleminek - toetust saanud arukate külade strateegiate arv 1 strateegia (arengudokument)

Osalejad - inimeste arv 500 in

Läbi viidud sündmused (koolitused, õppereisid jm) - sündmuste arv 20 tk